

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నలలివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

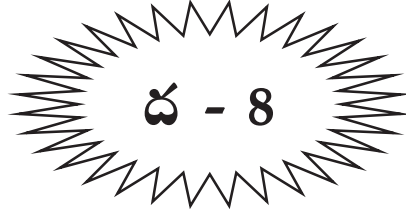
శ్రీమద్రామాయణాంతర్గత యుద్ధకొండస్య త్రింశద్దిన పాఠయణచీక్ష

ఇరవై మూడవ రోజు పాఠయణ - 03.07.2021

స	కృ	దే	వ	ప్ర	ప	న్నా	య	త	వా	స్మీ	తి	చ	యా	చ	తే
7	1	8	4	2	1	0	1	6	4	5	6	6	1	6	6

అ	భ	యం	స	ర్వ	భూ	తే	భ్యో	ద	దా	మ్యే	త	ద్వ	తం	మ	మ
0	4	1	7	4	4	6	1	8	8	1	6	2	6	5	5

పాఠయణం చేయవలసిన సర్గలు : 08

సర్గల ఏనుస సంఖ్య

92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99 సర్గలు

పాఠయణ శ్లోకాల సంఖ్య

28 + 67 + 37 + 41 + 46 + 36 + 39 + 26 = 322 శ్లోకాలు

అథ సంకల్పః

అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, పద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్, సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అపి చ, అతి శీఘ్రమేవ, విషూచికా క్రిమేః, వినాశనార్థం, కరోనా వ్యాధి జనితానాం, నానావిధానాం, సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయాది, సర్వోపద్రవాణాం, నివారణాయ, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానేన, నిరుహ్యమాణానాం, జపహెళామపారాయణ, ప్రవచనాదిరూపాణాం, నానావిధానాం, వేదోక్తకార్యక్రమాణామ్, అపి చ, సామాజిక, వైద్యకీయ, ఆర్థికసహాయాది రూపాణాం, బహుప్రకారాణాం, సేవా కార్యక్రమాణాం చ, ఇతోధిక, వీర్యవత్తాసిద్ధ్యర్థం, పూర్వోక్త, తత్తత్సేవారూపకర్తృణాం, తన్నిర్వాహకాణాం, తత్పురిపోషకాణాం చ, సర్వేషాం, శ్రీవేంకటేశ్వరానుగ్రహేణ, ఇతోధిక, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థమ్, అపి చ, తత్తత్సేవాకార్యక్రమ ద్వారా, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం, భారతదేశస్య, శత్రుదురాక్రమణ, ఆర్థికమాంద్య, ప్రజాకల్లోలాది, సర్వపీడానివృత్త్యర్థం, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమనిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, ఇతోధిక, సర్వతోముఖాభివృద్ధి సిద్ధ్యర్థం, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, ప్రీత్యర్థం చ, అక్షరలక్షాత్మక, సీతాలక్ష్మణహనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్పణ, హెళామపూర్వకం

సకృదేవ ప్రపన్నాయ, తవాస్మీతి చ యాచతే ।

అభయం సర్వభూతేభ్యః, దదామ్యేతద్వ్రతం మమ ॥

ఇత్యేతన్మంత్రాంతర్గత, కటపయాది, సంఖ్యాశాస్త్రానుసారం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గత, యుద్ధకాండపారాయణం, తథా, శ్రీయోగవాశిష్ఠే, ఉత్పత్తిప్రకరణే, ఏకోనసప్తతితమసర్గ-పారాయణం చ, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

శ్రీ రెఘుప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।
రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।
రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీరెఘుచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ద్విదశమతమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాలస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

రుధిరక్లిన్నగాత్రస్తు లక్ష్మణశ్చుభలక్షణః ।

బభూవ హృష్టస్తం హత్వా శక్రజేతారమాహవే ॥ 92.1 ॥ (2 సార్లు)

తతస్స జాంబవంతం చ హనూమంతం చ వీర్యవాన్ ।

సన్నిహత్య మహాతేజాః తాంశ్చ సర్వాన్ వనౌకసః ॥ 92.2 ॥

ఆజగామ తతస్తీవ్రం యత్ర సుగ్రీవరాఘవౌ ।

విభీషణమవష్టభ్య హనూమంతం చ లక్ష్మణః ॥ 92.3 ॥

తతో రామమభిక్రమ్య సామిత్రిరభివాద్య చ ।

తస్థా భ్రాతృసమీపస్థ ఇంద్రస్యేవ బృహస్పతిః ॥ 92.4 ॥

నిష్టనన్నివ చాగమ్య రాఘవాయ మహాత్మనే ।

ఆచచక్షే తదా వీరః ఘోరమింద్రజితో వధమ్ ॥ 92.5 ॥

రావణేస్తు శిరశ్చిన్నం లక్ష్మణేన మహాత్మనా ।

న్యవేదయత రామాయ తదా హృష్టో విభీషణః ॥ 92.6 ॥

శ్రుత్వైతత్తు మహావీర్యః లక్ష్మణేనేంద్రజిద్వధమ్ ।

ప్రహర్షమతులం లేభే రామో వాక్యమువాచ హ ॥ 92.7 ॥

సాధు లక్ష్మణ తుష్టోఽస్మి కర్మణా సుకృతం కృతమ్ ।

రావణేర్హి వినాశేన జితమిత్యుపధారయ ॥ 92.8 ॥

స తం శిరస్యుపాఘ్రాయ లక్ష్మణం లక్ష్మీవర్ధనమ్ ।

లజ్జమానం బలాత్స్నేహాత్ అంకమారోప్య వీర్యవాన్ ॥ 92.9 ॥

ఉపవేశ్య తముత్సంగే పరిష్వజ్యావపీడితమ్ ।

భ్రాతరం లక్ష్మణం స్నిగ్ధం పునః పునరుదైక్షత ॥ 92.10 ॥

శల్యసంపీడితం శస్త్రం నిశ్యసంతం తు లక్ష్మణమ్ ।

రామస్తు దుఃఖసంతప్తః తదా నిశ్యసితో భృశమ్ ॥ 92.11 ॥

మూర్ఛి చైనముపాఘ్రాయ భూయస్సంస్పృశ్య చ త్వరన్ ।

ఉవాచ లక్ష్మణం వాక్యమ్ ఆశ్వాస్య పురుషర్షభః ॥ 92.12 ॥

కృతం పరమకల్యాణం కర్మ దుష్కరకర్మణా ।

అద్య మన్యే హతే పుత్రే రావణం నిహతం యుధి ।

అద్యాహం విజయీ శత్రౌ హతే తస్మిన్ దురాత్మని ॥ 92.13 ॥

రావణస్య నృశంసస్య దిష్ట్యా వీర త్వయా రణే ।
ఛిన్నో హి దక్షిణో బాహుః స హి తస్య వ్యపాశ్రయః ॥ 92.14 ॥

విభీషణహనూమద్భ్యాం కృతం కర్మ మహద్రణే ।
అహెలారాత్రైస్త్రిభిర్వీరః కథంచిద్వినిపాతితః ॥ 92.15 ॥

నిరమిత్రః కృతోఽస్మ్యద్య నిర్యాస్యతి హి రావణః ।
బలవ్యూహేన మహతా శ్రుత్వా పుత్రం నిపాతితమ్ ॥ 92.16 ॥

తం పుత్రవధసంతప్తం నిర్యాంతం రాక్షసాధిపమ్ ।
బలేనావృత్య మహతా నిహనిష్యామి దుర్జయమ్ ॥ 92.17 ॥

త్వయా లక్ష్మణ నాథేన సీతా చ పృథివీ చ మే ।
న దుష్ప్రోపా హతే త్వద్య శక్రజేతరి చాహవే ॥ 92.18 ॥

స తం భ్రాతరమాశ్వాస్య పరిష్వజ్య చ రాఘవః ।
రామస్సృషేణం ముదితః సమాభాష్యేదమబ్రవీత్ ॥ 92.19 ॥

సశల్యోఽయం మహాప్రాజ్ఞ సౌమిత్రిర్మిత్రవత్సలః ।
యథా భవతి సుస్వస్థః తథా త్వం సముపాచర ॥ 92.20 ॥

విశల్యః క్రియతాం క్షిప్రం సౌమిత్రస్సవిభీషణః ।
ఋక్షవానరసైన్యానాం శూరాణాం ద్రుమయోధినామ్ ॥ 92.21 ॥

యే చాప్యన్యేఽత్ర యుధ్యంతి సశల్యా వ్రణినస్తథా ।
తేఽపి సర్వే ప్రయత్నేన క్రియంతాం సుఖినస్త్యయా ॥ 92.22 ॥

ఏవముక్తస్తు రామేణ మహాత్మా హరియూథపః ।
లక్ష్మణాయ దదౌ నస్తః సుషేణః పరమకౌషధిమ్ ॥ 92.23 ॥

స తస్యా గంధమాఘ్రాయ విశల్యస్సమపద్యత ।
తథా నిర్వేదనశ్చైవ సంరూఢవ్రణ ఏవ చ ॥ 92.24 ॥

విభీషణముఖానాం చ సుహృదాం రాఘవాజ్ఞయా ।
సర్వవానరముఖ్యానాం చికిత్సాం స తదాఽకరోత్ ॥ 92.25 ॥

తతః ప్రకృతిమాపన్నః హృతశల్యో గతవ్యథః ।
సౌమిత్రిర్ముదితస్తత్ర క్షణేన విగతజ్వరః ॥ 92.26 ॥

తథైవ రామః ప్లవగాధిపస్తదా, విభీషణశ్చర్షపతిశ్చ జాంబవాన్ ।
అవేక్ష్య సౌమిత్రిమరోగముత్థితం, ముదా ససైన్యాస్సుచిరం జహర్షిరే ॥ 92.27 ॥

అపూజయత్ కర్మ స లక్ష్మణస్య, సుదుష్కరం దాశరథిర్మహాత్మా ।
హృష్టా బభూవుర్యుధి యూథపేంద్రాః, నిపాతితం శక్రజితం నిశమ్య ॥92.28॥(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశస్యాస్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ద్విినవతితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే త్రినవతితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశస్యాస్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తతః పౌలస్త్యసచివాః శ్రుత్వా చేంద్రజితం హతమ్ ।

ఆచచక్షురభిజ్ఞాయ దశగ్రీవాయ సవ్యథాః ॥ 93.1 ॥ (2 సార్లు)

యుద్ధే హతో మహారాజ లక్ష్మణేన తవాత్మజః ।

విభీషణసహాయేన మిషతాం నో మహోద్యుతిః ॥ 93.2 ॥

శూరశ్చూరేణ సంగమ్య సంయుగేష్వపరాజితః ।

లక్ష్మణేన హతశ్చూరః పుత్రస్తు విబుధేంద్రజిత్ ।

గతస్య పరమాన్ లోకాన్ శరైస్సంతాప్య లక్ష్మణమ్ ॥ 93.3 ॥

స తం ప్రతిభయం శ్రుత్వా వధం పుత్రస్య దారుణమ్ ।

ఘోరమింద్రజితస్సంఖ్యే కశ్మలం చావిశన్మహత్ ॥ 93.4 ॥

ఉపలభ్య చిరాత్సంజ్ఞాం రాజా రాక్షసపుంగవః ।

పుత్రశోకార్దితో దీనః విలలాపాకులేంద్రియః ॥ 93.5 ॥

హో రాక్షసచమూముఖ్య మమ వత్స మహారథ ।

జిత్యేంద్రం కథమద్య త్వం లక్ష్మణస్య వశం గతః ॥ 93.6 ॥

నను త్వమిషుభిః క్రుద్ధః భింద్యాః కాలాంతకావపి ।

మందరస్యాపి శృంగాణి కిం పునర్లక్ష్మణం యుధి ॥ 93.7 ॥

అద్య వైవస్వతో రాజా భూయో బహుమతో మమ ।

యేనాద్య త్వం మహాబాహు సాయుక్తః కాలధర్మణా ॥ 93.8 ॥

ఏష పంథాస్సుయోధానాం సర్వామరగణేష్వపి ॥ 93.9 ॥

యః కృతే హన్యతే భర్తుః స పుమాన్ స్వర్గమృచ్ఛతి ।

అద్య దేవగణాస్సర్వే లోకపాలాస్తథర్షయః ।

హతమింద్రజితం శ్రుత్వా సుఖం స్వప్యంతి నిర్భయాః ॥ 93.10 ॥

అద్య లోకాస్తయః కృత్స్నా పృథివీ చ సకాననా ।

ఏకేనేంద్రజితా హీనా శూన్యేవ ప్రతిభాతి మే ॥ 93.11 ॥

అద్య నైర్భతకన్యానాం శ్రోష్యామ్యంతఃపురే రవమ్ ।

కరేణుసంఘస్య యథా నినాదం గిరిగహ్వరే ॥ 93.12 ॥

యౌవరాజ్యం చ లంకాం చ రక్షాంసి చ పరంతప ।
మాతరం మాం చ భార్యాం చ క్వ గతోఽసి విహాయ నః ॥ 93.13 ॥

మమ నామ త్వయా వీర గతస్య యమసాదనమ్ ।
ప్రేతకార్యాణి కార్యాణి విపరీతే హి వర్తసే ॥ 93.14 ॥

స త్వం జీవతి సుగ్రీవే లక్ష్మణే చ సరాఘవే ।
మమ శల్యమనుద్భృత్య క్వ గతోఽసి విహాయ నః ॥ 93.15 ॥

ఏవమాది విలాపార్తం రావణం రాక్షసాధిపమ్ ।
ఆవివేశ మహాన్ కోపః పుత్రవ్యసనసంభవః ॥ 93.16 ॥

ప్రకృత్యా కోపనం హ్యేనం పుత్రస్య పునరాధయః ।
దీప్తం సందీపయామాసుః ఘర్మేఽర్కమివ రశ్మయః ॥ 93.17 ॥

లలాటే భ్రుకుటీభిశ్చ సంగతాభిర్వ్యరోచత ।
యుగాంతే సహ నక్రైస్తు మహోర్మిభిరివోదధిః ॥ 93.18 ॥

కోపాద్విజృంభమాణస్య వక్త్రాద్వ్యక్తమభిజ్వలన్ ।
ఉత్పాత స భూయోఽగ్నిః వృత్రస్య వదనాదివ ॥ 93.19 ॥

స పుత్రవధసంతప్తః శూరః క్రోధవశం గతః ।
సమీక్ష్య రావణో బుద్ధ్యా వైదేహ్యా రోచయద్వధమ్ ॥ 93.20 ॥

తస్య ప్రకృత్యా రక్తే చ రక్తే క్రోధాగ్నినాఽపి చ ।
రావణస్య మహాఘోరే దీప్తే నేత్రే బభూవతుః ॥ 93.21 ॥

ఘోరం ప్రకృత్యా రూపం తత్తస్య క్రోధాగ్నిమూర్చితమ్ ।
బభూవ రూపం క్రుద్ధస్య రుద్రస్యేవ దురాసదమ్ ॥ 93.22 ॥

తస్య క్రుద్ధస్య నేత్రాభ్యాం ప్రాపతన్నప్రబిందవః ।
దీప్తాభ్యామివ దీపాభ్యాం సార్చిషస్సేహబిందవః ॥ 93.23 ॥

దంతాన్విశదతస్తస్య శ్రూయతే దశనస్వనః ।
యంత్రస్యావేష్ట్యమానస్య మహతో దానవైరివ ॥ 93.24 ॥

కాలాగ్నిరివ సంక్రుద్ధః యాం యాం దిశమవైక్షత ।
తస్యాం తస్యాం భయత్రస్తాః రాక్షసాస్సంవిలిల్యిరే ॥ 93.25 ॥

తమంతకమివ క్రుద్ధం చరాచరచిఘాదిషుమ్ ।
వీక్షమాణం దిశస్పర్వాః రాక్షసా నోపచక్రముః ॥ 93.26 ॥

తతః పరమసంక్రుద్ధః రావణో రాక్షసాధిపః ।
అబ్రవీద్రక్షసాం మధ్యే సంస్తంభయిషురాహవే ॥ 93.27 ॥

మయా వర్షసహస్రాణి చరిత్వా దుశ్చరం తపః ।
 తేషు తేష్వవకాశేషు స్వయంభూః పరితోషితః ॥ 93.28 ॥
 తప్యైవ తపసో వ్యుష్ట్యా ప్రసాదాచ్చ స్వయంభువః ।
 నాసురేభ్యో న దేవేభ్యో భయం మమ కదాచన ॥ 93.29 ॥
 కవచం బ్రహ్మదత్తం మే యదాదిత్యసమప్రభమ్ ।
 దేవాసురవిమర్దేషు న భిన్నం వజ్రశక్తిభిః ॥ 93.30 ॥
 తేన మామద్య సంయుక్తం రథస్థమిహ సంయుగే ।
 ప్రతీయాత్ కోఽద్య మామాజౌ సాక్షాదపి పురందరః ॥ 93.31 ॥
 యత్తదాఽభిప్రసన్నేన సశరం కార్ముకం మహత్ ।
 దేవాసురవిమర్దేషు మమ దత్తం స్వయంభువా ॥ 93.32 ॥
 అద్య తూర్యశతైర్భీమం ధనురుత్థాప్యతాం మమ ।
 రామలక్ష్మణయోరేవ వధాయ పరమాహవే ॥ 93.33 ॥
 స పుత్రవధసంతప్తః శూరః క్రోధవశం గతః ।
 సమీక్ష్య రావణో బుద్ధ్యా సీతాం హంతుం వ్యవస్యత ॥ 93.34 ॥
 ప్రత్యవేక్ష్య తు తామ్రాక్షః సుఘోరో ఘోరదర్శనః ।
 దీనో దీనస్వరాన్ సర్వాన్ తానువాచ నిశాచరాన్ ॥ 93.35 ॥
 మాయయా మమ వత్సేన వంచనార్థం వనాకసామ్ ।
 కించిదేవ హతం తత్ర సీతేయమితి దర్శితమ్ ॥ 93.36 ॥
 తదిదం తథ్యమేవాహం కరిష్యే ప్రియమాత్మనః ।
 వైదేహీం నాశయిష్యామి క్షత్రబంధుమనువ్రతామ్ ॥ 93.37 ॥
 ఇత్యేవముక్త్వా సచివాన్ ఖడ్గమాశు పరామృశత్ ॥ 93.38 ॥
 ఉద్భృత్య గుణసంపన్నం విమలాంబరవర్చసమ్ ।
 నిష్పసాత స వేగేన సభార్యస్పచివైర్వృతః ॥ 93.39 ॥
 రావణః పుత్రశోకేన భృశమాకులచేతనః ।
 సంక్రుద్ధః ఖడ్గమాదాయ సహసా యత్ర మైథిలీ ॥ 93.40 ॥
 వ్రజంతం రాక్షసం ప్రేక్ష్య సింహనాదం ప్రచుక్రుశుః ।
 ఊచుశ్చాన్యోన్యమాశ్లిష్య సంక్రుద్ధం ప్రేక్ష్య రాక్షసాః ॥ 93.41 ॥
 అద్వైనం తావుభౌ దృష్ట్వా భ్రాతరా ప్రవ్యధిష్యతః ।
 లోకపాలా హి చత్వారః క్రుద్ధేనానేన నిర్జితాః ॥ 93.42 ॥
 బహవశ్చత్రవశ్చాపి సంయుగేషు నిపాతితాః ।
 త్రిషు లోకేషు రత్నాని భుక్త్యై చాహృత్య రావణః ॥ 93.43 ॥

విక్రమే చ బలే చైవ నాస్త్యస్య సదృశో భువి || 93.44 ||

తేషాం సంజల్పమానానామ్ అశోకవనికాం గతామ్ ।
అభిదుద్రావ వైదేహీం రావణః క్రోధమూర్ఛితః || 93.45 ||

వార్యమాణస్సుసంక్రుద్ధః సుహృద్భిర్ఘ్రితబుద్ధిభిః ।
అభ్యధావత సంక్రుద్ధః ఖే గ్రహాలా రోహిణీమివ || 93.46 ||

మైథిలీ రక్ష్యమాణా తు రాక్షసీభిరనిందితా ।
దదర్శ రాక్షసం క్రుద్ధం నిస్త్రింశవరధారిణమ్ || 93.47 ||

తం నిశామ్య సనిస్త్రింశం వ్యథితా జనకాత్మజా ।
నివార్యమాణం బహుశః సుహృద్భిరనువర్తినమ్ ।
సీతా దుఃఖసమావిష్టా విలపంతీదమబ్రవీత్ || 93.48 ||

యథాఽయం మామభిక్రుద్ధః సమభిద్రవతి స్వయమ్ ।
వధిష్యతి సనాథాం మామ్ అనాథామివ దుర్మతిః || 93.49 ||

బహుశశ్చోదయామాస భర్తారం మామనువ్రతామ్ ।
భార్యా భవ రమస్వేతి ప్రత్యాఖ్యాతో ధ్రువం మయా || 93.50 ||

సోఽయం మమానుపస్థానే వ్యక్తం నైరాశ్యమాగతః ।
క్రోధమోహసమావిష్టః నిహంతుం మాం సముద్యతః || 93.51 ||

అథవా తౌ నరవ్యాఘ్రౌ భ్రాతరౌ రామలక్ష్మణౌ ।
అహాలా ధిజ్మన్నిమిత్తోఽయం వినాశో రాజపుత్రయోః || 93.52 ||

అథవా పుత్రశోకేన అహత్వా రామలక్ష్మణౌ ।
విధమిష్యతి మాం రౌద్రః రాక్షసః పాపనిశ్చయః || 93.53 ||

హనూమతోఽపి యద్వాక్యం న కృతం క్షుద్రయా మయా || 93.54 ||

యద్యహం తస్య పృష్టేన తదా యాయామనిందితా ।
నాద్భైవమనుశోచేయం భర్తురంకగతా సతీ || 93.55 ||

మనేః తు హృదయం తస్యా కౌసల్యాయాః ఫలిష్యతి ।
ఏకపుత్రా యదా పుత్రం వినష్టం శ్రోష్యతే యుధి || 93.56 ||

సా హి జన్మ చ బాల్యం చ యౌవనం చ మహాత్మనః ।
ధర్మకార్యానురూపం చ రుదన్తీ సంస్మరిష్యతి || 93.57 ||

నిరాశా నిహతే పుత్రే దత్వా శ్రాద్ధమచేతసా ।
అగ్నిమారోక్ష్యతే నూనమ్ అపో వాఽపి ప్రవేక్ష్యతి || 93.58 ||

ధిగస్తు కుబ్జామసతీం మంథరాం పాపనిశ్చయామ్ ।
యన్నిమిత్తమిదం దుఃఖం కౌసల్యా ప్రతిపత్స్యతే || 93.59 ||

ఇత్యేవం మైథిలీం దృష్ట్వా విలపంతీం తపస్వినిమ్ ।
రోహిణీమివ చంద్రేణ వినా గ్రహవశం గతామ్ ॥ 93.60 ॥

ఏతస్మిన్నంతరే తస్య అమాత్యో బుద్ధిమాన్ శుచిః ।
సుపార్యో నామ మేధావీ రాక్షసో రాక్షసేశ్వరమ్ ।
నివార్యమాణం సచివైః ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 93.61 ॥

కథం నామ దశగ్రీవ సాక్షాద్వైశ్రవణానుజ ।
హంతుమిచ్ఛసి వైదేహీం క్రోధాద్ధర్మమపాస్య హి ॥ 93.62 ॥

వేదవిద్యావ్రతస్నాతః స్వకర్మనిరతః సదా ।
స్త్రీయాః కస్మాద్వధం వీర మన్యసే రాక్షసేశ్వర ॥ 93.63 ॥

మైథిలీం రూపసంపన్నాం ప్రత్యవేక్షస్వ పార్థివ ।
త్వమేవ తు సహస్మాభిః రాఘవే క్రోధముత్సృజ ॥ 93.64 ॥

అభ్యుత్థానం త్వమద్వైవ కృష్ణపక్షచతుర్దశీమ్ ।
కృత్వా నిర్యాహ్యమావాస్యాం విజయాయ బలైర్వృతః ॥ 93.65 ॥

శూరో ధీమాన్ రథీ ఖడ్గీ రథప్రవరమాస్థితః ।
హత్వా దాశరథిం రామం భవాన్ ప్రాప్స్యతి మైథిలీమ్ ॥ 93.66 ॥

స తద్దురాత్మా సుహృదా నివేదితం, వచస్సుధర్మ్యం ప్రతిగృహ్య రావణః ।
గృహం జగామాథ తతశ్చ వీర్యవాన్, పునస్సభాం చ ప్రయయా సుహృద్వృతః ॥93.67॥

(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।
భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే త్రినవతితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే చతుర్నవతితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।
భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

స ప్రవిశ్య సభాం రాజా దీనః పరమదుఃఖితః ।
నిషసాదాసనే ముఖ్యే సింహః క్రుద్ధ ఇవ శ్వసన్ ॥ 94.1 ॥ (2 సార్లు)

అబ్రవీచ్ఛ స తాన్ సర్వాన్ బలముఖ్యాన్ మహాబలః ।
రావణః ప్రాంజలిర్వాక్యం పుత్రవ్యసనకర్పితః ॥ 94.2 ॥

సర్వే భవంతస్సర్వేణ హస్త్యశ్వేన సమావృతాః ।
నిర్యాంతు రథసంఘైశ్చ పాదాతైశ్చోపశోభితాః ॥ 94.3 ॥

ఏకం రామం పరిక్షిప్య సమరే హంతుమర్హథ ।
 వర్షంతశ్శరవర్షేణ ప్రావృట్కూల ఇవాంబుదాః ॥ 94.4 ॥
 అథనాఽహం శరైస్తీక్ష్ణైః భిన్నగాత్రం మహారణే ।
 భవద్భిశ్చోన్మీ నిహంతాస్మి రామం లోకస్య పశ్యతః ॥ 94.5 ॥
 ఇత్యేతద్రాక్షసేంద్రస్య వాక్యమాదాయ రాక్షసాః ।
 నిర్యయుస్తే రథైశ్శీఘ్రైః నానానీకైస్సుసంవృతాః ॥ 94.6 ॥
 పరిఘాన్ పట్టిశాంఘైవ శరఖడ్గపరశ్వథాన్ ।
 శరీరాంతకరాన్ సర్వే చిక్షిపుర్వానరాన్ ప్రతి ॥ 94.7 ॥
 వానరాశ్చ ద్రుమాన్ శైలాన్ రాక్షసాన్ ప్రతిచిక్షిపుః ॥ 94.8 ॥
 స సంగ్రామో మహాన్ భీమః సూర్యస్యోదయనం ప్రతి ।
 రక్షసాం వానరాణాం చ తుములస్సమపద్యత ॥ 94.9 ॥
 తే గదాభిర్విచిత్రాభిః ప్రాసైః ఖడ్గైః పరశ్వధైః ।
 అన్యోన్యం సమరే జఘ్నుః తదా వానరరాక్షసాః ॥ 94.10 ॥
 ఏవం ప్రవృత్తే సంగ్రామే హ్యుద్భూతం సుమహద్రజః ।
 రక్షసాం వానరాణాం చ శాంతం శోణితవిస్రవైః ॥ 94.11 ॥
 మాతంగరథకూలాశ్చ వాజిమత్స్యా ధ్వజద్రుమాః ।
 శరీరసంఘాటవహాః ప్రసస్రుశ్శోణితాపగాః ॥ 94.12 ॥
 తతస్తే వానరాస్సర్వే శోణితాఘపరిఘ్నతాః ।
 ధ్వజవర్మ రథానశ్వాన్ నానాప్రహరణాని చ ।
 ఆఘ్నత్యాఘ్నత్య సమరే రాక్షసానాం బభంజిరే ॥ 94.13 ॥
 కేశాన్ కర్ణలలాటాంశ్చ నాసికాశ్చ ప్లవంగమాః ।
 రక్షసాం దశనైస్తీక్ష్ణైః నఖైశ్చాపి న్యకర్తయన్ ॥ 94.14 ॥
 ఏకైకం రాక్షసం సంఖ్యే శతం వానరపుంగవాః ।
 అభ్యధావంత ఫలినం వృక్షం శకునయో యథా ॥ 94.15 ॥
 తథా గదాభిర్గుర్వీభిః ప్రాసైః ఖడ్గైః పరశ్వధైః ।
 నిజఘ్నుర్వానరాన్ ఘోరాన్ రాక్షసాః పర్వతోపమాః ॥ 94.16 ॥
 రాక్షసైర్యుధ్యమానానాం వానరాణాం మహాచమూః ।
 శరణ్యం శరణం యాతా రామం దశరథాత్మజమ్ ॥ 94.17 ॥
 తతో రామో మహాతేజాః ధనురాదాయ వీర్యవాన్ ।
 ప్రవిశ్య రాక్షసం సైన్యం శరవర్షం వవర్ష హ ॥ 94.18 ॥

ప్రవిష్టం తు తదా రామం మేఘాస్సూర్యమివాంబరే ।
 నాభిజగ్మూర్మహాఘోరం నిర్దహంతం శరాగ్నినా ॥ 94.19 ॥
 కృతాన్యేవ సుఘోరాణి రామేణ రజనీచరాః ।
 రణే రామస్య దదృశుః కర్మాణ్యసుకరాణి చ ॥ 94.20 ॥
 చాలయంతం మహానీకం విధమంతం మహారథాన్ ।
 దదృశుస్తే న వై రామం వాతం వనగతం యథా ॥ 94.21 ॥
 చిన్నం భిన్నం శరైర్లగ్ధం ప్రభగ్నం శస్త్రపీడితమ్ ।
 బలం రామేణ దదృశుః న రామం శీఘ్రుకారిణమ్ ॥ 94.22 ॥
 ప్రహరంతం శరీరేషు న తే పశ్యంతి రాఘవమ్ ।
 ఇంద్రియార్థేషు తిష్ఠంతం భూతాత్మానమివ ప్రజాః ॥ 94.23 ॥
 ఏష హంతి గజానీకమ్ ఏష హంతి మహారథాన్ ।
 ఏష హంతి శరైస్త్రైః పదాతీన్వాజిభిస్సహ ॥ 94.24 ॥
 ఇతి తే రాక్షసాస్సర్వే రామస్య సదృశాన్ రణే ।
 అన్యోన్యం కుపితా జఘ్నుః సాదృశ్యాద్రాఘవస్య తే ॥ 94.25 ॥
 న తే దదృశిరే రామం దహంతమరివాహినీమ్ ।
 మోహితాః పరమాస్త్రేణ గాంధర్వేణ మహాత్మనా ॥ 94.26 ॥
 తే తు రామసహస్రాణి రణే పశ్యంతి రాక్షసాః ।
 పునఃపశ్యంతి కాకుత్స్థమ్ ఏకమేవ మహాహవే ॥ 94.27 ॥
 భ్రమంతీం కాంచనీం కోటిం కార్ముకస్య మహాత్మనః ।
 అలాతచక్రప్రతిమాం దదృశుస్తే న రాఘవమ్ ॥ 94.28 ॥
 శరీరనాభిసత్వార్చిః శరారం నేమికార్ముకమ్ ।
 జ్యాఘోషతలనిర్ఘోషం తేజోబుద్ధిగుణప్రభమ్ ॥ 94.29 ॥
 దివ్యాస్త్రగుణపర్యంతం నిఘ్నంతం యుధి రాక్షసాన్ ।
 దదృశూ రామచక్రం తత్కాలచక్రమివ ప్రజాః ॥ 94.30 ॥
 అనీకం దశసాహస్రం రథానాం వాతరంహసామ్ ।
 అష్టాదశసహస్రాణి కుంజరాణాం తరస్వినామ్ ॥ 94.31 ॥
 చతుర్దశసహస్రాణి సారోహాణాం చ వాజినామ్ ।
 పూర్ణే శతసహస్రే ద్వే రాక్షసానాం పదాతినామ్ ॥ 94.32 ॥
 దివసస్యాష్టమే భాగే శరైరగ్నిశిఖోపమైః ।
 హతాన్యేకేన రామేణ రక్షసాం కామరూపిణామ్ ॥ 94.33 ॥

తే హతాశ్వా హతరథాః శాంతా విమథితధ్వజాః ।

అభిపేతుః పురీం లంకాం హతే శేషా నిశాచరాః ॥ 94.34 ॥

హతైర్గజపదాత్యజ్యైః తద్భూభూవ రణాజిరమ్ ।

ఆక్రీడమివ రుద్రస్య క్రుద్ధస్య సుమహాత్మనః ॥ 94.35 ॥

తతో దేవాస్స గంధర్వాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః ।

సాధు సాధ్వితి రామస్య తత్కర్మ సమపూజయన్ ॥ 94.36 ॥

అబ్రవీచ్ఛ తదా రామః సుగ్రీవం ప్రత్యనంతరమ్ ।

విభీషణం చ ధర్మాత్మా హనూమంతం చ వానరమ్ ॥ 94.37 ॥

జాంబవంతం హరిశ్రేష్ఠం మైందం ద్వివిద మేవ చ ।

ఏతదస్త్రబలం దివ్యం మమ వా త్ర్యంబకస్య వా ॥ 94.38 ॥

నిహత్య తాం రాక్షసవాహినీం తు, రామస్తదా శక్రసమో మహాత్మా ।

అస్త్రైషు శస్త్రైషు జితక్లమశ్చ, సంస్తూయతే దేవగణైః ప్రహృష్టైః ॥ 94.39 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాస్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే చతుర్నవతితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే పంచనవతితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాస్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తాని తాని సహస్రాణి సారోహాణాం చ వాజినామ్ ।

రథానాం త్వగ్నివర్ణానాం సధ్వజానాం సహస్రశః ॥ 95.1 ॥ (2 సార్లు)

రాక్షసానాం సహస్రాణి గదాపరిఘయోధినామ్ ।

కాంచనధ్వజచిత్రాణాం శూరాణాం కామరూపిణామ్ ॥ 95.2 ॥

నిహతాని శరైస్త్రైశ్చ తప్తకాంచనభూషణైః ।

రావణేన ప్రయుక్తాని రామేణాక్లిష్టకర్మణా ॥ 95.3 ॥

దృష్ట్వా శ్రుత్వా చ సంభ్రాంతాః హతశేషా నిశాచరాః ।

రాక్షసీశ్చ సమాగమ్య దీనాశ్చింతాపరిఘ్నతాః ॥ 95.4 ॥

విధవా హతపుత్రాశ్చ క్రోశంత్యో హతబాంధవాః ।

రాక్షస్యస్పహ సంగమ్య దుఃఖార్తాః పర్యదేవయన్ ॥ 95.5 ॥

కథం శూర్పణఖా వృద్ధా కరాళా నిర్లతోదరీ ।

ఆససాద వనే రామం కందర్పమివ రూపిణమ్ ।

సుకుమారం మహాసత్త్వం సర్వభూతహితే రతమ్ ॥ 95.6 ॥

తం దృష్ట్వా లోకనింద్యా సా హీనరూపా ప్రకామితా || 95.7 ||

కథం సర్వగుణైర్హీనా గుణవంతం మహాజనమ్ ।
సుముఖం దుర్ముఖీ రామం కామయామాస రాక్షసీ || 95.8 ||

జనస్యాస్యాల్పభాగ్యత్వాత్ వలినీ శ్వేతమూర్ధజా ।
అకార్యమపహాస్యం చ సర్వలోకవిగర్హితమ్ || 95.9 ||

రాక్షసానాం వినాశాయ దూషణస్య ఖరస్య చ ।
చకారాప్రతిరూపా సా రాఘవస్య ప్రధర్షణమ్ || 95.10 ||

తన్నిమిత్తమిదం వైరం రావణేన కృతం మహత్ ।
వధాయ సీతా సాఽఽనీతా దశగ్రీవేణ రక్షసా || 95.11 ||

న చ సీతాం దశగ్రీవః ప్రాప్నోతి జనకాత్మజామ్ ।
బద్ధం బలవతా వైరమ్ అక్షయం రాఘవేణ చ || 95.12 ||

వైదేహీం ప్రార్థయానం తం విరాధం ప్రేక్ష్య రాక్షసమ్ ।
హతమేకేన రామేణ పర్యాప్తం తన్నిదర్శనమ్ || 95.13 ||

చతుర్దశసహస్రాణి రక్షసాం భీమకర్మణామ్ ।
నిహతాని జనస్థానే శరైరగ్నిశిఖోపమైః || 95.14 ||

ఖరశ్చ నిహతస్సంఖ్యే దూషణస్త్రిశిరాస్తథా ।
శరైరాదిత్యసంకాశైః పర్యాప్తం తన్నిదర్శనమ్ || 95.15 ||

హతో యోజనబాహుశ్చ కబంధో రుధిరాశనః ।
క్రోధాన్నాదం నదన్ సోఽఽథ పర్యాప్తం తన్నిదర్శనమ్ || 95.16 ||

జఘాన బలినం రామః సహస్రనయనాత్మజమ్ ।
వాలినం మేరుసంకాశం పర్యాప్తం తన్నిదర్శనమ్ || 95.17 ||

ఋశ్యమూకే వసన్ వైలే దీనో భగ్నుమనోరథః ।
సుగ్రీవస్సాపితో రాజ్యే పర్యాప్తం తన్నిదర్శనమ్ || 95.18 ||

ధర్మార్థసహితం వాక్యం సర్వేషాం రక్షసాం హితమ్ ।
యుక్తం విభీషణేనోక్తం మోహాత్తస్య న రోచతే || 95.19 ||

విభీషణవచః కుర్యాత్ యది స్మ ధనదానుజః ।
శ్మశానభూతా దుఃఖార్తా నేయం లంకా పురీ భవేత్ || 95.20 ||

కుంభకర్ణం హతం శ్రుత్వా రాఘవేణ మహాబలమ్ ।
అతికాయం చ దుర్ధర్షం లక్ష్మణేన హతం పునః ।

ప్రియం చేంద్రజితం పుత్రం రావణో నావబుధ్యతే || 95.21 ||

మమ పుత్రో మమ భ్రాతా మమ భర్తా రణే హతః ।
ఇత్యేవం శ్రూయతే శబ్దః రాక్షసానాం కులే కులే ॥ 95.22 ॥

రథాశ్చాశ్వాశ్చ నాగాశ్చ హతాశ్చ తసహస్రశః ।
రణే రామేణ శూరేణ రాక్షసాశ్చ పదాతయః ॥ 95.23 ॥

రుద్రో వా యది వా విష్ణుః మహేంద్రో వా శతక్రతుః ।
హంతి నో రామరూపేణ యది వా స్వయమంతకః ॥ 95.24 ॥

హత ప్రవీరా రామేణ నిరాశా జీవితే వయమ్ ।
అపశ్యంతో భయస్యాంతమ్ అనాథా విలపామహే ॥ 95.25 ॥

రామహస్తార్ద్రశగ్రీవః శూరో దత్తమహావరః ।
ఇదం భయం మహాఘోరమ్ ఉత్పన్నం నావబుధ్యతే ॥ 95.26 ॥

న దేవా న చ గంధర్వాః న పిశాచా న రాక్షసాః ।
ఉపస్పృష్టం పరిత్రాతుం శక్తా రామేణ సంయుగే ॥ 95.27 ॥

ఉత్పాతాశ్చాపి దృశ్యంతే రావణస్య రణే రణే ।
కథయిష్యంతి రామేణ రావణస్య నిబర్హణమ్ ॥ 95.28 ॥

పితామహేన ప్రీతేన దేవదానవరాక్షసైః ।
రావణస్యాభయం దత్తం మానుషేభ్యో న యాచితమ్ ॥ 95.29 ॥

తదిదం మానుషం మన్యే ప్రాప్తం నిస్సంశయం భయమ్ ।
జీవితాంతకరం ఘోరం రక్షసాం రావణస్య చ ॥ 95.30 ॥

పీడ్యమానాస్తు బలినా వరదానేన రక్షసా ।
దీప్తైస్తపోభిర్విబుధాః పితామహమపూజయన్ ॥ 95.31 ॥

దేవతానాం హితార్థాయ మహాత్మా వై పితామహాః ।
ఉవాచ దేవతాస్సర్వాః ఇదం తుష్టో మహద్వచః ॥ 95.32 ॥

అద్య ప్రభృతి లోకాంస్త్రీన్ సర్వే దానవరాక్షసాః ।
భయేన ప్రావృతా నిత్యం విచరిష్యంతి శాశ్వతమ్ ॥ 95.33 ॥

దైవతైస్తు సమాగమ్య సర్వైశ్చేంద్రపురోగమైః ।
వృషధ్వజస్త్రిపురహా మహాదేవః ప్రసాదితః ॥ 95.34 ॥

ప్రసన్నస్తు మహాదేవః దేవానేతద్వచోబ్రవీత్ ।
ఉత్పత్యతి హితార్థం వః నారీ రక్షః క్షయావహా ॥ 95.35 ॥

ఏషా దేవైః ప్రయుక్తా తు క్షుద్యథా దానవాన్ పురా ।
భక్షయిష్యతి నస్సీతా రాక్షసఘ్నీ సరావణాన్ ॥ 95.36 ॥

రావణస్యాపనీతేన దుర్వినితస్య దుర్మతేః ।

అయం నిష్ఠానకో ఘోరః శోకేన సమభిఘ్నతః ॥ 95.37 ॥

తం న పశ్యామహే లోకే యో నశ్చరణదో భవేత్ ।

రాఘవేణోపస్పృష్టానాం కాలేనేవ యుగక్షయే ॥ 95.38 ॥

నాస్తి నశ్చరణం కశ్చిత్ భయే మహతి తిష్ఠతామ్ ।

దవాగ్నివేష్టితానాం హి కరేణానాం యథా వనే ॥ 95.39 ॥

ప్రాప్తకాలం కృతం తేన పౌలస్త్యేన మహాత్మనా ।

యత ఏవ భయం దృష్టం తమేవ శరణం గతః ॥ 95.40 ॥

ఇతీవ సర్వా రజనీచరస్త్రియః, పరస్పరం సంపరిరభ్య బాహుభిః ॥

విషేదురార్తా భయభారపీడితాః, వినేదురుచ్చైశ్చ తదా సుదారుణమ్ ॥95.41॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృసోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే పంచనవతితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే షణ్ణవతితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృసోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఆర్తానాం రాక్షసీనాం తు లంకాయాం వై కులే కులే ।

రావణః కరుణం శబ్దం శుశ్రావ పరిదేవితమ్ ॥ 96.1 ॥ (2 సార్లు)

స తు దీర్ఘం వినిశ్చస్య ముహూర్తం ధ్యానమాస్థితః ।

బభూవ పరమక్రుద్ధః రావణో భీమదర్శనః ॥ 96.2 ॥

సందశ్య దశనైరోష్ఠం క్రోధసంరక్తలోచనః ।

రాక్షసైరపి దుర్దర్శః కాలాగ్నిరివ మూర్ఛితః ॥ 96.3 ॥

ఉవాచ చ సమీపస్థాన్ రాక్షసాన్ రాక్షసేశ్వరః ।

భయావ్యక్తకథస్తత్ర నిర్లహన్నివ చక్షుషా ॥ 96.4 ॥

మహేలాదరమహాపార్శ్వా విరూపాక్షం చ రాక్షసమ్ ।

శీఘ్రం వదత సైన్యాని నిర్యాతేతి మమాజ్ఞయా ॥ 96.5 ॥

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా రాక్షసాస్తే భయార్దితాః ।

చోదయామాసురవ్యగ్రాన్ రాక్షసాంస్తాన్ నృపాజ్ఞయా ॥ 96.6 ॥

తే తు సర్వే తథేత్యుక్త్వా రాక్షసా ఘోరదర్శనాః ।

కృతస్వస్త్రియనాస్పర్శ్యే రణాయాభిముఖా యయుః ॥ 96.7 ॥

ప్రతిపూజ్య యథాన్యాయం రావణం తే నిశాచరాః ।
 తస్థుః ప్రాంజలయస్సర్వే భర్తుర్విజయకాంక్షిణః ॥ 96.8 ॥
 అథోవాచ ప్రహస్యైతాన్ రావణః క్రోధమూర్చితః ।
 మహేలాదరమహాపార్శ్వా విరూపాక్షం చ రాక్షసమ్ ॥ 96.9 ॥
 అద్య బాణైర్దనుర్ముక్తైః యుగాంతాదిత్యసన్నిభైః ।
 రాఘవం లక్ష్మణం చైవ నేష్యామి యమసాదనమ్ ॥ 96.10 ॥
 ఖరస్య కుంభకర్ణస్య ప్రహస్తేంద్రజితోస్తథా ।
 కరిష్యామి ప్రతీకారమ్ అద్య శత్రువధాదహమ్ ॥ 96.11 ॥
 వైవాంతరిక్షం న దిశో న నద్యో నాపి సాగరాః ।
 ప్రకాశత్వం గమిష్యంతి మద్బాణజలదావృతాః ॥ 96.12 ॥
 అద్య వానరముఖ్యానాం తాని యూథాని భాగశః ।
 ధనుషా శరజాలేన విధమిష్యామి పత్రిణా ॥ 96.13 ॥
 అద్య వానరసైన్యాని రథేన పవననౌజసా ।
 ధనుస్సముద్రాదుద్భూతైః మధిష్యామి శరోర్మిభిః ॥ 96.14 ॥
 ఆకోశపద్మవక్త్రాణి పద్మకేసరవర్చసామ్ ।
 అద్య యూథతటాకాని గజవత్ప్రమథామ్యహమ్ ॥ 96.15 ॥
 సశరైరద్య వదనైః సంఖ్యే వానరయూథపాః ।
 మండయిష్యంతి వసుధాం సనాశైరివ పంకజైః ॥ 96.16 ॥
 అద్య యుద్ధప్రచండానాం హరీణాం ద్రుమయోధినామ్ ।
 ముక్తేనైకేషుణా యుద్ధే భేత్స్యామి చ శతం శతమ్ ॥ 96.17 ॥
 హతో భర్తా హతో భ్రాతా యాసాం చ తనయా హతాః ।
 వధేనాద్య రిపోస్తాసాం కరోమ్యుప్రప్రమార్జనమ్ ॥ 96.18 ॥
 అద్య మద్బాణనిర్భిన్నైః ప్రకీర్ణైర్గతచేతనైః ।
 కరోమి వానరైర్యుద్ధే యత్నావేక్ష్యతలాం మహీమ్ ॥ 96.19 ॥
 అద్య గోమాయవో గృధ్రాః యే చ మాంసాశినోఽపరే ।
 సర్వాంస్తాంస్తర్పయిష్యామి శత్రుమాంసైశ్శరార్పితైః ॥ 96.20 ॥
 కల్పతాం మే రథశ్శీఘ్రం క్షిప్రమానీయతాం ధనుః ।
 అనుప్రయాంతు మాం సర్వే యేఽవశిష్టా నిశాచరాః ॥ 96.21 ॥
 తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా మహాపార్శ్వుః బ్రవీద్యచః ।
 బలాధ్యక్షాన్ స్థితాంస్తత్ర బలం సంత్వర్యతామితి ॥ 96.22 ॥

బలాధ్యక్షాస్తు సంరభాః రాక్షసాంస్తాన్ గృహాద్గృహాత్ ।
 చోదయంతః పరియయుః అంకాయాం తు మహాబలాః ॥ 96.23 ॥
 తతో ముహూర్తాన్నిషేతుః రాక్షసా భీమదర్శనాః ।
 నర్దంతో భీమవదనాః నానాప్రహరణైర్బుజైః ॥ 96.24 ॥
 అసిభిః పట్టిశైశ్చులైః గదాభిర్ముసలైర్బులైః ।
 శక్తిభిస్తీక్ష్ణధారాభిః మహద్భిః కూటముద్గరైః ॥ 96.25 ॥
 యష్టిభిర్విమలైశ్చక్రైః నిశితైశ్చ పరశ్వధైః ।
 భిందిపాలైశ్చతఘ్నీభిః అన్యైశ్చాపి వరాయుధైః ॥ 96.26 ॥
 అథానయద్బలాధ్యక్షః సత్వరో రావణాజ్ఞయా ।
 ద్రుతం సూతసమాయుక్తం యుక్తాష్టతురగం రథమ్ ॥ 96.27 ॥
 ఆరురోహ రథం భీమః దీప్యమానం స్వతేజసా ॥ 96.28 ॥
 తతః ప్రయాతస్సహసా రాక్షసైర్బహుభిర్వృతః ।
 రావణస్సత్వగాంభీర్యాత్ దారయన్నివ మేదినీమ్ ॥ 96.29 ॥
 రావణేనాభ్యనుజ్ఞాతౌ మహాపార్శ్వ మహేలాదరౌ ।
 విరూపాక్షశ్చ దుర్ధర్షః రథానారురుహుస్తదా ॥ 96.30 ॥
 తే తు హృష్టా వినర్దంతః భిందంత ఇవ మేదినీమ్ ।
 నాదం ఘోరం విముంచంతః నిర్యయుర్జయకాంక్షిణః ॥ 96.31 ॥
 తతో యుద్ధాయ తేజస్వీ రక్షోగణబలైర్వృతః ।
 నిర్యయావుద్యతధనుః కాలాంతకయమోపమః ॥ 96.32 ॥
 తతః ప్రజవనాశ్వేన రథేన స మహారథః ।
 ద్వారేణ నిర్యయౌ తేన యత్ర తౌ రామలక్ష్మణౌ ॥ 96.33 ॥
 తతో నష్టప్రభస్సూర్యః దిశశ్చ తిమిరావృతాః ॥ 96.34 ॥
 ద్విజాశ్చ నేదుర్హోరాశ్చ సంచచాలేవ మేదిని ।
 వవర్ష రుధిరం దేవః చస్థలుస్తురగాః పథి ॥ 96.35 ॥
 ధ్వజాగ్రేన్యపతద్బుధ్రః వినేదుశ్చాశివం శివాః ।
 నయనం చాస్ఫురద్వామం సవ్యో బాహురకంపత ॥ 96.36 ॥
 వివర్ణం వదనం చాసీత్ కించిదభ్రశ్యత స్వరః ॥ 96.37 ॥
 తతో నిష్పతతో యుద్ధే దశగ్రీవస్య రక్షసః ।
 రణే నిధనశంసీని రూపాణ్యేతాని జజ్జిరే ॥ 96.38 ॥
 అంతరిక్షాత్పాతోల్కా నిర్ఘాతసమనిస్వనా ।
 వినేదురశివా గృధ్రాః వాయసైరనునాదితాః ॥ 96.39 ॥

ఏతానచింతయన్ ఘోరాన్ ఉత్పాతాన్ సముపస్థితాన్ ।
నిర్యయా రావణో మోహాత్ వధార్థీ కాలచోదితః ॥ 96.40 ॥

తేషాం తు రథఘోషేణ రాక్షసానాం మహాత్మనామ్ ।
వానరాణామపి చమూః యుద్ధాయైవాభ్యవర్తత ॥ 96.41 ॥

తేషాం తు తుములం యుద్ధం బభూవ కపిరక్షసామ్ ।
అన్యోన్యమాహ్వానానాం క్రుద్ధానాం జయమిచ్ఛతామ్ ॥ 96.42 ॥

తతః క్రుద్ధో దశగ్రీవః శరైః కాంచనభూషణైః ।
వానరాణామనీకేషు చకార కదనం మహాత్ ॥ 96.43 ॥

నికృత్త శిరసః కేచిత్ రావణేన వలీముఖాః ।
కేచిద్విచ్ఛిన్నహృదయాః కేచిచ్ఛోత్రవివర్జితాః ।
నిరుచ్ఛ్వాసా హతాః కేచిత్ కేచిత్పార్శ్వేషు దారితాః ॥ 96.44 ॥

కేచిద్విభిన్నశిరసః కేచిచ్ఛ్చక్షుర్వివర్జితాః ॥ 96.45 ॥

దశాననః క్రోధవివృత్తనేత్రః, యతో యతోఽభ్యేతి రథేన సంఖ్యే ।
తతస్తతస్తస్య శరవ్రవేగం, సోఢుం న శేకుర్హరిపుంగవాస్తే ॥ 96.46 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశస్యాస్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే షణ్ణవతితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే నవనవతితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశస్యాస్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తథా తైః కృత్తగాత్రైస్తు దశగ్రీవేణ మార్గణైః ।
బభూవ వసుధా తత్ర ప్రకీర్ణా హరిభిస్తదా ॥ 97.1 ॥ (2 సార్లు)

రావణస్యాప్రసహ్యం తం శరసంపాతమేకతః ।
న శేకుస్సహితుం దీప్తం పతంగా జ్వలనం యథా ॥ 97.2 ॥

తేఽర్జితా నిశితైర్బాణైః క్రోశంతో విప్రదుద్రువుః ।
సావకార్చిస్సమావిష్టాః దహ్యామానా యథా గజాః ॥ 97.3 ॥

ప్లవంగానామనీకాని మహాభ్రాణీవ మారుతః ।
స యయా సమరే తస్మిన్ విధమన్ రావణశ్శరైః ॥ 97.4 ॥

కదనం తరసా కృత్వా రాక్షసేంద్రో వనాకసామ్ ।
ఆససాద తతో యుద్ధే రాఘవం త్వరితస్తదా ॥ 97.5 ॥

సుగ్రీవస్తాన్ కపీన్ దృష్ట్వా భగ్నాన్ విద్రవతో రణే ।
 గుల్మే సుషేణం నిక్షిప్య చక్రే యుద్ధేఽద్భుతం మనః ॥ 97.6 ॥
 ఆత్మనస్సదృశం వీరః స తం నిక్షిప్య వానరమ్ ।
 సుగ్రీవోఽభిముఖశ్శత్రుం ప్రతస్థే పాదపాయుధః ॥ 97.7 ॥
 పార్శ్వతః పృష్ఠతశ్చాస్య సర్వే యూథాధిపాస్స్వయమ్ ।
 అనుజప్రూర్మహాశైలాన్ వివిధాంశ్చ మహాద్రుమాన్ ॥ 97.8 ॥
 స నర్దన్ యుధి సుగ్రీవః స్వరేణ మహతా మహాన్ ।
 పాతయన్ వివిధాంశ్చాన్యాన్ జగామోత్తమరాక్షసాన్ ॥ 97.9 ॥
 మమంథ చ మహాకాయః రాక్షసాన్ వానరేశ్వరః ।
 యుగాంతసమయే వాయుః ప్రవృద్ధా నగమానివ ॥ 97.10 ॥
 రాక్షసానామనీకేషు శైలవర్షం వవర్ష హా ।
 అశ్మవర్షం యథా మేఘః పక్షిసంఘేషు కాననే ॥ 97.11 ॥
 కపిరాజవిముక్తైస్తైః శైలవర్షైస్తు రాక్షసాః ।
 విక్రీర్ణశిరసః పేతుః నికృత్తా ఇవ పర్వతాః ॥ 97.12 ॥
 అథ సంక్షీయమాణేషు రాక్షసేషు సమంతతః ।
 సుగ్రీవేణ ప్రభగ్నేషు పతత్సు నినదత్సు చ ॥ 97.13 ॥
 విరూపాక్షస్త్వకం నామ ధన్వీ విశ్రావ్య రాక్షసః ।
 రథాదాఘ్రత్య దుర్ధర్షః గజస్కంధముపారుహాత్ ॥ 97.14 ॥
 స తం ద్విరదమారుహ్య విరూపాక్షో మహారథః ।
 వినదన్ భీమనిర్ద్రాదం వానరానభ్యధావత ॥ 97.15 ॥
 సుగ్రీవే స శరాన్ ఘోరాన్ విససర్జ చమూముఖే ।
 స్థాపయామాస చోద్విగ్నాన్ రాక్షసాన్ సంప్రహర్షయన్ ॥ 97.16 ॥
 స తు విద్ధశ్శితైర్బాణైః కపీంద్రస్తేన రక్షసా ।
 చుక్రోధ స మహాక్రోధః వధే చాస్య మనో దధే ॥ 97.17 ॥
 తతః పాదపముద్భృత్య శూరస్సంప్రధనో హరిః ।
 అభిపత్య జఘానాస్య ప్రముఖే తు మహాగజమ్ ॥ 97.18 ॥
 స తు ప్రహారాభిహతః సుగ్రీవేణ మహాగజః ।
 అపాసర్పద్ధనుర్మాత్రం విషసాద ననాద చ ॥ 97.19 ॥
 గజాత్తు మథితాత్పార్శ్వమ్ ఉపక్రమ్య స వీర్యవాన్ ।
 రాక్షసోఽభిముఖశ్శత్రుం ప్రత్యుద్గమ్య తతః కపిమ్ ॥ 97.20 ॥

ఆర్షభం చర్మ ఖడ్గం చ ప్రగృహ్య అఘువిక్రమః ।
భర్తృయన్నివ సుగ్రీవమ్ ఆససాద వ్యవస్థితమ్ ॥ 97.21 ॥

స హి తస్యాభిసంక్రుద్ధః ప్రగృహ్య విపులాం శిలామ్ ।
విరూపాక్షాయ చిక్షేప సుగ్రీవో జలదోపమామ్ ॥ 97.22 ॥

స తాం శిలామాపతంతీం దృష్ట్వా రాక్షసపుంగవః ।
అపక్రమ్య సువిక్రాంతః ఖడ్గేన ప్రాహరత్తదా ॥ 97.23 ॥

తేన ఖడ్గప్రహారేణ రక్షసా బలినా హతః ।
ముహూర్తమభవద్వీరః విసంజ్ఞ ఇవ వానరః ॥ 97.24 ॥

స తదా సహసోత్పత్య రాక్షసస్య మహాహవే ।
ముష్టిం సంవర్త్య వేగేన పాతయామాస వక్షసి ॥ 97.25 ॥

ముష్టిప్రహారాభిహతః విరూపాక్షో నిశాచరః ।
తేన ఖడ్గేన సంక్రుద్ధః సుగ్రీవస్య చమూముఖే ।
కవచం పాతయామాస పద్భ్యామభిహతోఽపతత్ ॥ 97.26 ॥

స సముత్థాయ పతితః కపిస్తస్య వ్యసర్జయత్ ।
తలప్రహారమశనేః సమానం భీమనిస్పనమ్ ॥ 97.27 ॥

తలప్రహారం తద్రక్షః సుగ్రీవేణ సముద్యతమ్ ।
వైపుణ్యాన్మోచయిత్యైవం ముష్టినోరస్యతాడయత్ ॥ 97.28 ॥

తతస్తు సంక్రుద్ధతరః సుగ్రీవో వానరేశ్వరః ।
మోక్షితం చాత్మనో దృష్ట్వా ప్రహారం తేన రక్షసా ।
స దదర్శాంతరం తస్య విరూపాక్షస్య వానరః ॥ 97.29 ॥

తతో న్యపాతయత్కోధాత్ శంఖదేశే మహత్తలమ్ ॥ 97.30 ॥
మహేంద్రాశనికల్పేన తలేనాభిహతః క్షితౌ ॥ 97.31 ॥

పపాత రుధిరక్లిన్నః శోణితం చ సముద్యమన్ ।
స్రోతోభ్యస్తు విరూపాక్షః జలం ప్రప్రవణాదివ ॥ 97.32 ॥

వివృత్తనయనం క్రోధాత్ సఫేనం రుధిరాఘ్నతమ్ ।
దదృశుస్తే విరూపాక్షం విరూపాక్షతరం కృతమ్ ॥ 97.33 ॥

స్ఫురంతం పరివర్తంతం పార్శ్వేన రుధిరోక్షితమ్ ।
కరుణం చ వినర్దంతం దదృశుః కపయో రిపుమ్ ॥ 97.34 ॥

తథా తు తౌ సంయతి సంప్రయుక్తౌ తరస్వినౌ వానరరాక్షసానామ్ ।
బలార్ణవౌ సస్వనతుస్సుభీమం, మహార్ణవౌ ద్వావివ భిన్నవేలౌ ॥ 97.35 ॥

వినాశితం ప్రేక్ష్య విరూపనేత్రం, మహాబలం తం హరిపార్థివేన ।

బలం సమస్తం కపిరాక్షసానామ్ ఉన్మత్తగంగాప్రతిమం బభూవ ॥ 97.36 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే నవనవతితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే అష్టనవతితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

హన్యమానే బలే తూర్ణమ్ అన్యోన్యం తే మహామృధే ।

సరసీవ మహాఘర్మే సోపక్షీణే బభూవతుః ॥ 98.1 ॥ (2 సార్లు)

స్వబలస్య విఘాతేన విరూపాక్షవధేన చ ।

బభూవ ద్విగుణం క్రుద్ధః రావణో రాక్షసాధిపః ॥ 98.2 ॥

ప్రక్షీణం తు బలం దృష్ట్వా వధ్యమానం వలీముఖైః ।

బభూవాస్య వ్యథా యుద్ధే ప్రేక్ష్య దైవవిపర్యయమ్ ।

ఉవాచ చ సమీపస్థం మహేలాదరమరిందమమ్ ॥ 98.3 ॥

అస్మిన్కాలే మహాబాహు జయాశా త్వయి మే స్థితా ।

జహి శత్రుచమూం వీర దర్శయాద్య పరాక్రమమ్ ॥ 98.4 ॥

భర్తృపిండస్య కాలోఽయం నిర్దేష్టుం సాధు యుధ్యతామ్ ॥ 98.5 ॥

ఏవముక్తస్తథేత్యుక్త్వా రాక్షసేంద్రో మహేలాదరః ।

ప్రవివేశారిసేనాం తాం పతంగ ఇవ పావకమ్ ॥ 98.6 ॥

తతస్స కదనం చక్రే వానరాణాం మహాబలః ।

భర్తృవాక్యేన తేజస్వీ స్వేన వీర్యేణ చోదితః ॥ 98.7 ॥

వానరాశ్చ మహాసత్త్వాః ప్రగృహ్య విపులాశ్శిలాః ।

ప్రవిశ్యారిబలం భీమం జఘ్నుస్తే రజనీచరాన్ ॥ 98. 8 ॥

మహేలాదరస్తు సంక్రుద్ధః శరైః కాంచనభూషణైః ।

చిచ్ఛేద పాణిపాదోరూన్ వానరాణాం మహాహవే ॥ 98.9 ॥

తతస్తే వానరాస్సర్వే రాక్షసైరర్థితా భృశమ్ ।

దిశో దశ ద్రుతాః కేచిత్ కేచిత్సుగ్రీవమాశ్రితాః ॥ 98.10 ॥

ప్రభగ్నం సమరే దృష్ట్వా వానరాణాం మహాచమూమ్ ।

అభిదుద్రావస్సుగ్రీవః మహేలాదరమనంతరమ్ ॥ 98.11 ॥

- ప్రగృహ్య విపులాం ఘోరాం మహీధరసమాం శిలామ్ ।
చిక్షేప చ మహాతేజాః తద్వధాయ హరీశ్వరః ॥ 98.12 ॥
- తామాపతంతీం సహసా శిలాం దృష్ట్వా మహేలాదరః ।
అసంభ్రాంతస్తతో బాణైః నిర్భిభేద దురాసదామ్ ॥ 98.13 ॥
- రక్షసా తేన బాణౌఘైః నికృత్తా సా సహస్రధా ।
నిపసాత శిలా భూమౌ గృధ్రచక్రమినాకులమ్ ॥ 98.14 ॥
- తాం తు భిన్నాం శిలాం దృష్ట్వా సుగ్రీవః క్రోధమూర్ఛితః ।
సాలముత్పాట్య చిక్షేప రాక్షసే రణమూర్ధని ॥ 98.15 ॥
- శరైశ్చ విదదారైనం శూరః పరపురంజయః ॥ 98.16 ॥
- స దదర్భ తతః క్రుద్ధః పరిఘం పతితం భువి ॥ 98.17 ॥
- ఆవిధ్య తు స తం దీప్తం పరిఘం తస్య దర్శయన్ ।
పరిఘాగ్రేణ వేగేన జఘానాస్య హయోత్తమాన్ ॥ 98.18 ॥
- తస్మాద్ధతహయాద్వీరః సోఽవప్లుత్య మహారథాత్ ।
గదాం జగ్రాహ సంక్రుద్ధః రాక్షసోఽథ మహేలాదరః ॥ 98.19 ॥
- గదాపరిఘహస్తా తౌ యుధి వీరౌ సమీయతుః ।
నర్దంతౌ గోవృషప్రఖ్యా ఘనావివ సవిద్యుతౌ ॥ 98.20 ॥
- తతః క్రుద్ధో గదాం తస్మై చిక్షేప రజనీచరః ।
జ్వలంతీం భాస్కరాభాసాం సుగ్రీవాయ మహేలాదరః ॥ 98.21 ॥
- గదాం తాం సుమహాఘోరామ్ ఆపతంతీం మహాబలః ।
సుగ్రీవో రోషతావ్రాక్షః సముద్యమ్య మహాహవే ।
ఆజఘాన గదాం తస్య పరిఘేణ హరీశ్వరః ॥ 98.22 ॥
- పసాత స గదోద్భిన్నః పరిఘస్తస్య భూతలే ॥ 98.23 ॥
- తతో జగ్రాహ తేజస్వీ సుగ్రీవో వసుధాతలాత్ ।
ఆయసం ముసలం ఘోరం సర్వతో హేమభూషితమ్ ॥ 98.24 ॥
- స తముద్యమ్య చిక్షేప సోఽప్యన్యాం వ్యాక్షిపద్గదామ్ ।
భిన్నావన్యోన్యమాసాద్య పేతతుర్ధరణీతలే ॥ 98.25 ॥
- తతో మగ్నప్రహరణౌ ముష్టిభ్యాం తౌ సమీయతుః ।
తేజోబలసమావిష్టౌ దీప్తావివ హుతాశనౌ ॥ 98.26 ॥
- జఘ్నుతుస్తౌ తదాఽన్యోన్యం నేదతుశ్చ పునః పునః ।
తలైశ్చాన్యోన్యమాహత్య పేతతుర్ధరణీతలే ॥ 98.27 ॥

ఉత్పేతతుస్తతస్తూర్ణం జఘ్నుతుశ్చ పరస్పరమ్ ।

భుజైశ్చిక్షిపతుర్వీరౌ అన్యోన్యమపరాజితౌ ।

జగ్ముతుస్తా శ్రమం వీరౌ బాహుయుద్ధే పరంతపౌ ॥ 98.28 ॥

ఆజహార తతః ఖడ్గమ్ అదూరపరివర్తినమ్ ।

రాక్షసశ్చర్మణా సార్థం మహావేగో మహేలాదరః ॥ 98.29 ॥

తథైవ చ మహాఖడ్గం చర్మణా పతితం సహ ।

జగ్రాహ వానరశ్రేష్ఠః సుగ్రీవో వేగవత్తరః ॥ 98.30 ॥

తౌ తు రోషపరీతాంగౌ నర్దంతావభ్యధావతామ్ ।

ఉద్యతాసీ రణే హృష్టౌ యుధి శస్త్రవిశారదౌ ॥ 98.31 ॥

దక్షిణం మండలం చోభౌ సుతూర్ణం సంపరీయతుః ।

అన్యోన్యమభిసంక్రుద్ధౌ జయే ప్రణిహితావుభౌ ॥ 98.32 ॥

స తు శూరో మహావేగః వీర్యశ్లాఘీ మహేలాదరః ।

మహాచర్మణి తం ఖడ్గం పాతయామాస దుర్మతిః ॥ 98.33 ॥

లగ్నముత్కర్షతః ఖడ్గం ఖడ్గేన కపికుంజరః ।

జహార సశిరస్రాణం కుండలోపహితం శిరః ॥ 98.34 ॥

నికృత్తశిరసస్తస్య పతితస్య మహీతలే ।

తద్బలం రాక్షసేంద్రస్య దృష్ట్వా తత్ర న తిష్ఠతే ॥ 98.35 ॥

హత్వా తం వానరైస్సార్థం ననాద ముదితో హరిః ।

చుక్రోధ చ దశగ్రీవః బభౌ హృష్టశ్చ రాఘవః ॥ 98.36 ॥

విషణ్ణవదనాస్సర్వే రాక్షసా దీనచేతసః ।

విద్రవంతి తతస్సర్వే భయవిత్రస్తచేతసః ॥ 98.37 ॥

మహేలాదరం తం వినిపాత్య భూమౌ, మహాగిరేః కీర్ణమివైకదేశమ్ ।

సూర్యాత్మజస్తత్ర రరాజ లక్ష్మ్య, సూర్యస్వతేజోభిరివాప్రధృష్యః ॥ 98.38 ॥

అథ విజయమవాప్య వానరేంద్రః, సమరముఖే సురయక్షసిద్ధసంఘైః ।

అవనితలగతైశ్చ భూతసంఘైః హర్షాసమాకులితైస్తుతో మహాత్మా ॥ 98.39 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే అష్టనవతితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకోనశతతమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

- మహేందరే తు నిహతే మహాపార్శ్వో మహాబలః ।
 సుగ్రీవేణ సమీక్ష్యాథ క్రోధాత్పంరక్తలోచనః ।
 అంగదస్య చముం భీమాం క్షోభయామాస సాయకైః ॥ 99.1 ॥ (2 సార్లు)
- స వానరాణాం ముఖ్యానామ్ ఉత్తమాంగాని సర్వశః ।
 పాతయామాస కాయేభ్యః ఫలం వృంతాదివానిలః ॥ 99.2 ॥
- కేషాంచిదిషుభిర్బాహూన్ స్కంధాంశ్చిచ్ఛేద రాక్షసః ।
 వానరాణాం సుసంక్రుద్ధః పార్శ్వం కేషాం వ్యదారయత్ ॥ 99.3 ॥
- తేఽర్దితా బాణవర్షేణ మహాపార్శ్వేన వానరాః ।
 విషాదవిముఖాస్సర్వే బభూవుర్గతచేతసః ॥ 99.4 ॥
- నిరీక్ష్య బలముద్విగ్నమ్ అంగదో రాక్షసార్దితమ్ ।
 వేగం చక్రే మహాబాహుః సముద్ర ఇవ పర్వణి ॥ 99.5 ॥
- ఆయసం పరిఘం గృహ్య సూర్యరశ్మి సమప్రభమ్ ।
 సమరే వానరశ్రేష్ఠః మహాపార్శ్వే న్యపాతయత్ ॥ 99.6 ॥
- స తు తేన ప్రహారేణ మహాపార్శ్వో విచేతనః ।
 ససూతస్యందనాత్తస్మాత్ విసంజ్ఞః ప్రాపతద్భువి ॥ 99.7 ॥
- సర్జరాజస్తు తేజస్వీ నీలాంజనచయోపమః ।
 నిష్పత్య సుమహావీర్యః స్వాద్వ్యాహాన్మేఘసన్నిభాత్ ॥ 99.8 ॥
- ప్రగృహ్య గిరిశృంగాభాం క్రుద్ధస్సువిపులాం శిలామ్ ।
 అశ్వాన్ జఘాన తరసా న్యందనం చ బభంజ తమ్ ॥ 99.9 ॥
- ముహూర్తాల్లబ్ధసంజ్ఞస్తు మహాపార్శ్వో మహాబలః ।
 అంగదం బహుభిర్బాణైః భూయస్తం ప్రత్యవిధ్యత ॥ 99.10 ॥
- జాంబవంతం త్రిభిర్బాణైః ఆజఘానస్తనాంతరే ।
 ఋక్షరాజం గవాక్షం చ జఘాన బహుభిశ్శరైః ॥ 99.11 ॥
- జాంబవంతం గవాక్షం చ స దృష్ట్వా శరపీడితౌ ।
 జగ్రాహ పరిఘం ఘోరమ్ అంగదః క్రోధమూర్ఛితః ॥ 99.12 ॥
- తస్యాంగదః ప్రకుపితః రాక్షసస్య తమాయసమ్ ॥
 దూరస్థితస్య పరిఘం రవిరశ్మిసమప్రభమ్ ॥ 99.13 ॥
- ద్వాభ్యాం భుజాభ్యాం సంగృహ్య భ్రామయిత్వా చ వేగవాన్ ।
 మహాపార్శ్వస్య చిక్షేప వధార్థం వాలినస్సుతః ॥ 99.14 ॥
- స తు క్షిప్తో బలవతా పరిఘస్తస్య రక్షసః ।
 ధనుశ్చ సశరం హస్తాత్ శిరస్త్రం చాప్యపాతయత్ ॥ 99.15 ॥

తం సమాసాద్య వేగన వాలిపుత్రః ప్రతాపవాన్ ।

తలేనాభ్యహానత్ క్రుద్ధః కర్ణమూలే సకుండలే ॥ 99.16 ॥

స తు క్రుద్ధో మహావేగః మహాపార్శ్వో మహాద్యుతిః ।

కరేణైకేన జగ్రాహ సుమహాంతం పరశ్వధమ్ ॥ 99.17 ॥

తం తైలధౌతం విమలం శైలపారమయం దృఢమ్ ।

రాక్షసః పరమక్రుద్ధః వాలిపుత్రే న్యపాతయత్ ॥ 99.18 ॥

తేన వామాంసఫలకే భృశం ప్రత్యవపాదితమ్ ।

అంగదో మోక్షయామాస సరోషస్పపరశ్వధమ్ ॥ 99.19 ॥

స వీరో వజ్రసంకాశమ్ అంగదో ముష్టిమాత్మనః ।

సంవర్తయత్సు సంక్రుద్ధః పితృతుల్యపరాక్రమః ॥ 99.20 ॥

రాక్షసస్య స్తనాభ్యాశే మర్మజ్ఞో హృదయం ప్రతి ।

ఇంద్రాశనిసమస్పర్శం స ముష్టిం విన్యపాతయత్ ॥ 99.21 ॥

తేన తస్య నిపాతేన రాక్షసస్య మహామృధే ।

పఫాల హృదయం చాశు స పపాత హతో భువి ॥ 99.22 ॥

తస్మిన్నిపతితే భూమౌ తత్యైన్యం సంప్రచుక్షుభే ।

అభవచ్ఛ మహాన్ క్రోధః సమరే రావణస్య తు ॥ 99.23 ॥

వానరాణాం చ హృష్టానాం సింహనాదశ్చ పుష్కలః ।

స్ఫోటయన్నివ శబ్దేన లంకాం సాట్టాలగోపురామ్ ॥ 99.24 ॥

మహేంద్రేణేవ దేవానాం నాదస్సమభవన్మహాన్ ॥ 99.25 ॥

అథేంద్రశత్రుస్త్రిదివాలయానాం, వనౌకసాం చైవ మహాప్రణాదమ్ ।

శ్రుత్వా సరోషం యుధి రాక్షసేంద్రః, పునశ్చ యుద్ధాభిముఖోఽవతస్థే ॥99.26॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాస్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకోనశతతమస్సర్గః

అథ శతతమస్సర్గః

మహోదరమహాపార్శ్వో హతౌ దృష్ట్వా తు రాక్షసౌ ।

తస్మింశ్చ నిహతే వీరే విరూపాక్షే మహాబలే ।

ఆవివేశ మహాన్ క్రోధః రావణం తం మహామృధే ॥ 100.1 ॥

శ్రీరామస్తుతిః - ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।

లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

ఫలశ్రుతిః -

కుటుంబవృద్ధిం ధనధాన్యవృద్ధిం, స్త్రియశ్చ ముఖ్యాస్సుఖముత్తమం చ ।
శ్రుత్వా శుభం కావ్యమిదం మహార్థం, ప్రాప్నోతి సర్వాం భువి చార్థసిద్ధిమ్ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీనాసిష్ఠ మహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే ఏకోనసప్తతితమస్కర్షః

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

అథ వర్షసహస్రేణ, తాం పితామహ ఆయయా ।
దారుణం హి తపస్పిద్యై, విషాగ్నిరపి శీతలః ॥ 1 ॥
మనసైవ ప్రణమ్యైనం, సా తథైవ స్థితా సతీ ।
కో వరః క్షుచ్ఛమాయాఽలమ్, ఇతి చింతాన్వితాఽభవత్ ॥ 2 ॥
ఆస్పృతం ప్రార్థయిష్యేఽహం, వరమేకమిమం విభుం ।
అనాయసీ చాయసీ చ, స్యామహం జీవసూచికా ॥ 3 ॥
అస్యోక్త్యా ద్వివిధా సూచిః, భూత్వా లక్ష్మ్యా విశామ్యహం ।
ప్రాణినాం సహసర్వేషాం, హృదయం సురభిర్యథా ॥ 4 ॥
యథాభిమతమేతేన, గ్రసేయం సకలం జగత్ ।
క్రమేణ క్షుద్వినాశాయ, క్షుద్వినాశః పరం సుఖమ్ ॥ 5 ॥
ఇతి సంచింతయంతీం తామ్, ఉవాచ కమలాలయః ।
అన్యోదృశ్యాస్తథా దృష్ట్వా, స్తనితాభ్రవోపమమ్ ॥ 6 ॥

బ్రహ్మోవాచ -

పుత్రి కర్కటికే, రక్షః కులశైలాభ్రమాలికే ।
ఉత్తిష్ఠ త్వం తు తుష్టోఽస్మి, గృహాణాభిమతం వరం ॥ 7 ॥

కర్కట్యువాచ -

భగవన్ భూతభవ్యేశ, స్యామహం జీవసూచికా ।
అనాయసీ చాయసీ చ, విధేఽర్పయసి చేద్వరం ॥ 8 ॥

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

ఏవమస్త్రితి తాముక్త్యా, పునరాహ పితామహః ।
సూచికా సోపసర్గా త్వం, భవిష్యసి విషూచికా ॥ 9 ॥
సూక్ష్మయా మాయయా, సర్వలోకహింసాం కరిష్యసి ।
దుర్భోజనా దురారంభాః, మూర్ఖా దుఃస్థితయశ్చ యే ॥ 10 ॥
దుర్దేశవాసినో దుష్టాః, తేషాం హింసాం కరిష్యసి ।
ప్రవిశ్యాఽహృదయం ప్రాణైః, పద్మస్త్రీహోది బాధనాత్ ॥ 11 ॥
వాతలేఖాత్మికా వ్యాధిః, భవిష్యసి విషూచికా ।
సగుణం విగుణం చైవ, జనమాసాదయిష్యసి ॥ 12 ॥
గుణాన్వితచికిత్సార్థం, మంత్రోఽయం తు మయోచ్యతే ।

బ్రహ్మోవాచ -

హిమాద్రేరుత్తరే పార్వ్యే, కర్కటీ నామ రాక్షసీ || 13 ||
విషూచికాఽభిధానా సా, నామ్నాప్యన్యాయ బాధికా ।

తస్యాః మంత్రః ।

ఓం, హ్రీం, హ్రోం, రీం, రాం, విష్ణు శక్తయే నమః (3 సార్లు)

ఓం, నమో భగవతి, విష్ణుశక్తిమేనాం.

ఓం, హర హర, నయ నయ, పచ పచ, మథ మథ,

ఉత్పాదయ ఉత్పాదయ, దూరే కురు స్వాహా.

హిమవంతం గచ్ఛ, జీవ, సః, సః, సః, చంద్రమండల గతోఽసి స్వాహా । (3 సార్లు)

ఇతి మంత్రీ మహామంత్రం, న్యస్య వామకరోదరే ।

మార్జయేదాతురాకారం, తేన హస్తేన సంయుతః || 14 ||

హిమశైలాభిముఖ్యేన, విద్రుతాం తాం విచింతయేత్ ।

కర్కటీం కర్కశాక్రందాం, మంత్రముద్గరమర్దితాం || 15 ||

ఆతురం చింతయేచ్ఛంద్రే, రసాయన హృదిస్థితం ।

అజరామరణం యుక్తం, ముక్తం సర్వాధివిభ్రమైః || 16 ||

సాధకో హి శుచిర్భుత్వా, స్వాచాంతస్సుసమాహితః ।

క్రమేణానేన సకలాం, ప్రోచ్ఛినత్తి విషూచికామ్ || 17 ||

ఇతి గగనగతః, త్రిలోకనాథః, గగనగసిద్ధగృహీత, సిద్ధమంత్రః ।

గతః, ఉపగతశక్రవంద్యమానః, నిజపురమ్, అక్షయమ్, ఆయమ్, ఉజ్జ్వలశ్రీః || 18 ||

ఇత్యార్షే శ్రీవాసిష్ఠమహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే

విషూచికామంత్రకథనం నామ ఏకోనశతతీతమస్సర్గః

- అథ క్షమాప్తార్థనా** - యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥
- అథ భగవత్సమర్పణమ్** - కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥
- అథ మంగళమ్** - శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

